

Elrabolt városok

Kincses Kolozsvár, Erdély lágy ölén!
 Ugy érzem, most is enyém vagy, enyém!
 Arad! magyar szív gyászos temploma!
 Téged sem feledhet bus szívem soha!
 Versec! Temesvár! bájos Délvidék!
 Sirva tünődöm, láthatlak-e még?
 Komárom! Kassa. szent városok!
 Szívem értetek s Pozsonyért zokog!
 Ó, Igló, Lócse! Tatra gyöngyei!
 Értetek hullnak szemem könnyei!
 Köröskörül ellenség lett az ur,
 S magyar testvérünk ott maradt rabul.
 Magas hegyormok! mély tengerszemek!
 Szívem értetek úgy fáj, úgy remeg!
 Ha vissza nem nyerhetnélek sohsem,
 Megrepedne tán szegény, bus szívem.
 De mint pásztortűz vak éjtszakán,
 Színes szivárvány vad vihar után:
 Felcsillan a remény bánat éjjelén...
 Ébredj magyar! Parancsszóra ne várj!
 Hisz rabtestvérünk szivrepesve vár!
 Az elrablott, lopott tündérlájakat
 Ellenség kezén hagyni nem szabad!
 Szólalj meg hát harsogó trombita!
 Indulj már, indulj, hős magyar baka!
 Megálliatok! ... Ne még! ne még!
 Segítséget küld talán az ég!
 Ne hulljon már több drága honfivér...
 Rabtestvérem, tűrj, higgy és — remélj!

F. H. A.

Tihany

Tihanynak bérctetőjén, a Balaton felett,
 Sötétben és némán áll egy ódon épület;
 Csendes kolostorával az Urnak temploma,
 Falán, majd ezredévek van vésve szent nyoma.

Alatta mély üregben nyolcszázados sir áll,
 Hol álmaít alussza András magyar király;
 A sir felett a templom két tornyán kereszt,
 Mint két imádkozó kéz a mennyekhez fölsed.

S ha mélyen, ünnepéllyel a méla alkonyon
 Megcsendül a harangszó e tisztes ormokon,
 Mint nyögdelő sóhajtás repül a légen át,
 Középen átveli a Balaton tavát.

*S lecsendesül percekre a háborgó elem,
Mint sirok birodalma, a csend oly nesztelen,
Oly bűvös, oly csodás lesz egyszerre a harang,
Miként ha fenekéről csendülne fel a hang...*

*Visszhang-e ez felülről? vagy lenn a víz alatt
A tulvilágból hallani e csoda hangokat?
Ne kérdd! Istent dicsérik a földek s vizek!...
Belé vegyül e csepp is, mely szememen rezeg.*

Garay János.

Szent István édesanyja

Megemlékezve első szent királyunk halálának kilencszázados fordulóján a nagy királyról, úgy véljük hálátlanság volna, ha meg nem emlékeznénk arról a csodálatos nagyasszonyról, aki életet adott apostol-királyunknak s akinek talán többet köszönhetett, mint bárki másnak a világon, nevelői közül. Mert az édesanya hatása kitörülhetetlen nyomot hagy az ember lelkében.

Ez a csodálatos asszony, akinek egyénisége talán egyik legérdekesebb jelensége a magyar történelemnek, Géza fejedelem felesége, Szent István királyunk édesanyja, Sarolta fejedelemasszony volt.

Származásáról keveset tudunk. Még atyjának nevét sem örökítették meg a krónikák. Csak azt tudjuk, hogy atyja a magyar törzsfők elseje volt, a gyula méltóságát viselte, rangban, hatalomban és gazdagságban a fejedelem után az első helyet, az ország nagyjai között a legnagyobb méltóságot töltötte be és ennél a méltóságnál fogva ő kormányozta az ország keleti és délkeleti részét, Erdélyt és a Temes—Maros vidékét. Tudjuk azt is, hogy már atyja keresztény volt és Sarolta már gyermekkorában keresztény nevelésben részesült.

Ebből a néhány adatból kell következtetnünk Sarolta gyermekkori neveltetésére. Hogyan lett Sarolta atyja és hogyan lett Sarolta maga keresztény? Hol szerezte Sarolta azt a nagy műveltséget, amely képessé tette őt arra, hogy latin és görög nyelven tárgyalhatott és levelezhetett korának legkiválóbb egyházi és világi férfijaival, a pápával, II. Ottó császárral, a bajor, cseh, lengyel fejedelmekkel, olasz és német főurakkal, főpapokkal és nagy tudományu szerzetesekkel? Levelezéséből az is kitűnik, hogy Sarolta jártas volt az összes egyházi és világi tudományokban és éles ítélőképességgel hozzá tudott szólni korának minden politikai kérdéséhez.

Aki abban az időben a tudásnak, az ismereteknek és a mű-